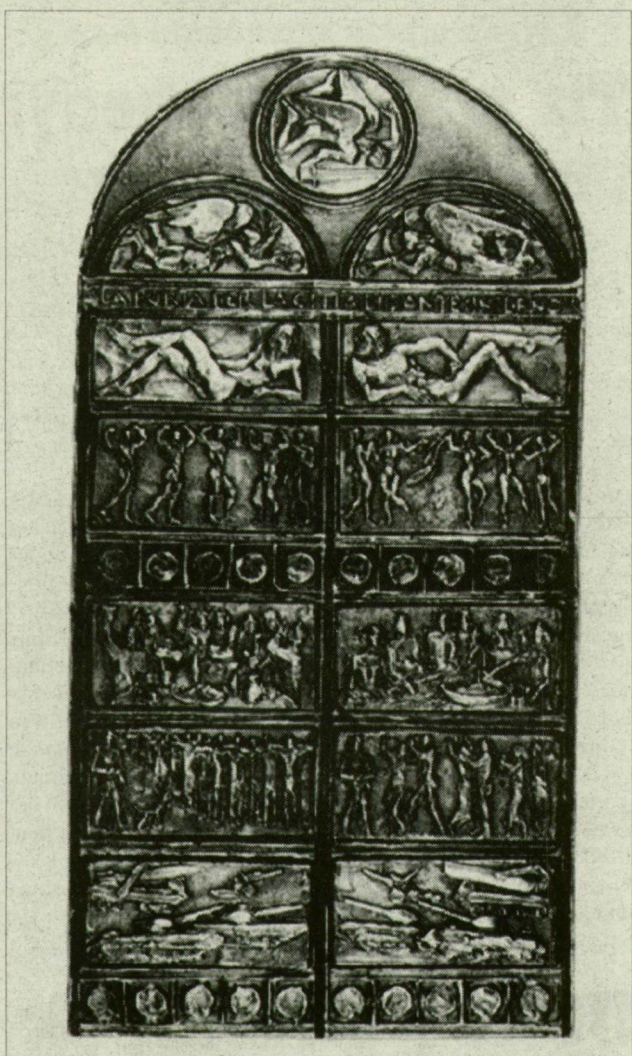

Tóth Sándor: A pokol kapuja

Csongrádiak a Dante-biennálén

Ravenna város aranyérmét nyerte Tóth Sándor

Tizenegyedik alkalommal rendezték meg Dante városában, Ravennában a Dante-biennálét. Ez a rendezvény ma már önmagában is vendégfogadó erő a bizánci művészet, a csodás mozaikok kincsestárát jelentő városban. Zseniális ötlet volt jó két évtizeddel ezelőtt a biennálé életre hívása, amelynek egyetlen célja, hogy *Dante fő művét, az Isteni színjátékot a világ szobrászainak fantáziájával életre keltse*. Minden alkalommal más-más részletét ajánlják a szobrászoknak inspirációként. Háborúval terhelt jelenünkben aktuális téma, a pokol kapuja mozgatta meg az idei biennálén a művészek fantáziáját.

Az április elejétől szeptemberig nyitva tartó nemzetközi szobrász seregszemlén 30 ország 300 művésze idézte meg Dante szellemét. Május 15-én, vasárnap Ravennában a résztvevő alkotókat ünnepelte a város, ekkor hirdették ki a nemzetközi zsűri döntését a díjakról. A város mértéktartó, mégis felemelően szép ünnepségben részesítette az Európából, a Távol-Keletről és a tengerentúlról idesereglett résztvevőket.

A zsűri a földjait örmény művészeknek ítélte oda. *Garegin Davidiánnak*. Igen, Karabah, az örmény-azerbajdzsán háború infernoja valós élményanyagot szolgáltatott Davidián méltán díjnyertes alkotásának. A pokol kapuja bizony evílágunkra nyílik, ez az egybecsengő törekvés számos művész munkáján megmutatkozott, a szép számban szereplő hazaiakén is. Tóth Sándor szegedi szobrászművész kaputervén például századunk penetráns bűnei sorakoznak, a népiptás, a háborús rettenet, a hedonizmus és az önzés. Gondolatgazdag és mívesen formált munkáját *Ravenna város aranyérmével* díjazták.

A másik díjazott magyar művészt, a budapesti *Madarassy Istvánt* a tartományi minisztérium aranyérmével jutalmazták.

Csongrád megye az említett alkotón kívül még számos követét küldte Ravennába, hiszen a rendezvény alapításától számítva törzsvendégnek számít a csongrádi *Lantos Györgyi, Máté István* és *Návay Sándor*. *Lantos Györgyi* Dantét helyezte a Pokol kapuját meg-

elenítő kompozíciója erőterébe. *Máté István* látomásos munkáján a pokolban szenvedők teste formázza a kaput. *Návay Sándor* kisméretű, de annál monumentálisabb hatású kispasztikában a pokol vízióját jelenítette meg. Szegedről jelentkező *Szathmáry Gyöngyi* több jelentésszerűt felruházott kompozícióban idézte meg a Dante Infernoját. A szintén szegedi kötődésű *Czakó Rita* Bosch mester nyomdokain járva, meglehetősen bizarr munkával adta vélekedését a személyes pokolról. A hőmérsékleti helyi *Albert Ildikó* műves munkáján korunk pokolstigmái jelennek meg, a pénz, az AIDS, a fegyver és a drog. A rangos szobrászati seregszemlén egyébként Magyarországot 17 alkotó képviselte, a zsűriben pedig *Kutas László* szobrászművész közreműködött.

A 11. Dante-biennálé anyaga színvonalát tekintve meglehetősen vegyes benyomást keltett bennem. Általánosságban jellemzi a hagyományos szobrászi törekvések túlsúlya, hiszen az illusztráció, a dantei világképre rimelő alkotómunka feltételezi is ezt. Ha létezik nemzeti színvonalát beleérző készség, akkor a már említett örmények mellett az olaszok, bolgárok, lengyelek, románok valamint a magyarok alkotásai igazolták számomra ezt. *A magyar anyagot a zsűri külön is díjazta.*

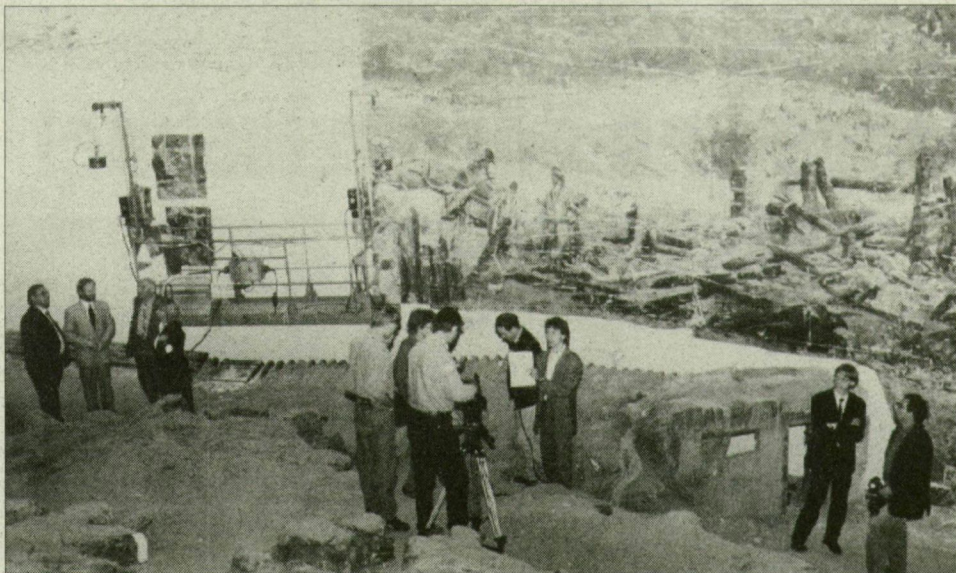
Végül is nem a versengés, hanem egy örökvényű alkotás sokarcú megjelenítése, az alkotói öntörvényűség jelenléte a ravennai szobrászati seregszemle legfőbb éltetője. A látottakat számomra igazolták: *Dante szelleme él és hat*. A fél világ alkotóinak szellemi jelenléte mellett élteti a seregszemlét *Padre Enzo Fantini* úrnak, a bebiennálé nagy tisztelettel és szeretettel övezett igazgatójának úgyszeretete is. Az ő érdeme, hogy a biennálék legjobb alkotásaiból kialakított gyűjteményt ma már méltó formában szemlélhetik meg a látogatók. Akit Ravennába vet a jó sorsa, látogasson el a Centro Dantescobá, kisebb gyűjteményre való magyar anyag található benne, köztük több Csongrád megyei alkotóé.

Tóth Attila

■ Szűrös Mátyás elnökletével ülést tartott az Ópusztaszeri Történeti Emlékbizottság csütörtökön a Parlamentben. A tanácskozáson a művelődési tárca vezető képviselői arról tájékoztatták a jelenlévőket, hogy a kormány a közelmúltban emlékbizottság létrehozásáról döntött, amely a honfoglalás 1100 éves évfordulója méltó megünneplését készíti elő. A kormányhatározat a művelődési tárca vezetőjét bízta meg az ünnepségek szervezési és pénzügyi feladatainak ellátásával.

Kálmán Attila művelődési államtitkár elmondta: a millicentenárius és az 1996. évi budapesti világkiállítás előkészítésére széles körű, közéleti, társadalmi személyiségekből álló emlékbizottság alakul. A legfontosabb rendezvényeknek Ópusztaszer, Pannónhalma és Székesfehérvár ad majd otthont. A központi ünnepségek megrendezésének anyagi feltételeit gondosan fel kell mérni – a helyi önkormányzatok bevonásával –, és az emlékbizottság által javasolt rendezvényekhez tételes költségvetést kell készíteni. Mindez azért is szükséges, hogy az 1995. évi költségvetés készítésekor a szükséges összeg tervezhető legyen – hangsúlyozta az államtitkár a kormányhatározatot ismertetve. A tárca képviselője végül arról szolt: az állami, valamint a társadalmi bizottságnak egymást segítve kell tevékenykednie.

Bereczky Loránd, a Feszty

Fotó: Somogyi Károlyné

Az Ópusztaszeri Történeti Emlékbizottság ülése

A Feszty-körképet egy év múlva avatják

Körkép Alapítvány kuratóriumának elnöke közölte: a restaurálási munkálatok várhatóan 1995 májusában fejeződnek be. A panorámaképet egyébként pontosan száz évvel ezelőtt, 1894 pünkösdjén avatták fel – emlékeztetett az évfordulóra a művészettörténész. A most folyamatban lévő munkáik során – a dublirózást követően – helyükre kerültek az egyes képdarabok. A lengyel szak-

emberek elvégezték ezek egymáshoz illesztését, valamint az esetleges szükséges magassági korrekciókat. A kép hátoldalára erősített üvegszálak anyagot ezekben a napokban vasalják rá a vászonra.

Lehmann István, a Csongrád Megyei Közgyűlés elnöke Ópusztaszer képviselőjével közösen sürgette a pénzügyi források koncentrálsát, az állami segítséget, mert csak így

oldható meg a nemzeti emlékpark és térségének fejlesztése. Ezenkívül arra hívták fel a figyelmet, hogy tisztázni szükséges bizonyos tulajdon- és fenntartói jogokat is az ópusztaszeri emlékpark területét illetően. Az emlékbizottság az idei ópusztaszeri Szent István napi ünnepségek terveit is megvitatta.

„Mindegyik zenés műfajt megszerettem”

- mondja Koczka Ferenc, a Chicago karmestere

■ *Koczka Ferenc* épp egy évtizede a Szegedi Nemzeti Színház tagja. Előbb korrepetitorként, majd egyre gyakrabban karmesterként is olvashatuk nevét a színlapokon. Eddig mindig a bemutatón után vett át egy-egy produkciót, legutóbb az Oedipus Rex- La Lupa előadássorozatát folytatta a premiért dirigáló *Pál Tamás* után.

Ma este a Chicago című revümusical karmestereként először dirigál bemutatón előadást.

– A zeneművészeti szakközépiskolában *Molnár László* zépiszkolában *Molnár László* volt a zeneszerzés tanárom, s a főiskola után ő hozott a színházhoz. Ma már kibékültem mindenféle műfajjal, de kezdetben nem röpködtem a boldogságtól, hogy operettet is kell dirigálnom. Kedvenceimet, a Mozart-operákat sajnos csak ritkán vezényelhetem, ebben az évadban például 4 Figaro házasságára körülbelül

44 Marica grófnő jutott. Amikor megtudtam ezt az arányt, akkor elkezdtem magam ráhangolni az operettekire is. Egy ilyen színházban az a nyerő, aki sokféle dolgot meg tud csinálni.

■ *A korrepetitóri munkát is folytatja?*

– Csak az a jó karmester, aki aktívan zenél. Épp ezért vállaltam a konzervatóriumban tanítást, egy kórusnál is karnagyoskodom, és zongorakísérő is vagyok. A színházban azoknak a daraboknak a betanítását nem is engedem át, amelyeket én vezényelek. Nagyön szeretek zongorázni, ezért nagy élmény külön-külön is dolgozni az énekesekkel.

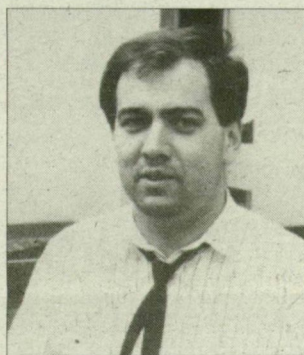
■ *Hogyan jellemezné a Chicago muzsikáját?*

– Ez egy dzsesszes hangvételű zene, amiben a ragtime-tól a dixielandig mindenféle amerikai stílus keveredik. Nem

volt könnyű ráhangolódnom, jártam koncertekre, megnéztem hogyan csinálják ezt a stílust a nagyok. Végül a zenekar kollégáim biztatására merem csak elvállni. Kellemesen csalódtam magamban, mert úgy tűnik, napi 3-4 óra gyakorlás mellett sikerül jól megcsinálni. Szerencsém, hogy a zenekar tagjai is érzik a stílust, és mindenki mindent elkövet, hogy megközelítsük a híres nyugati musicalszínházak színvonalát.

■ *Mennyiben más színe-szekkel dolgozni, mint profi operáénekesekkel?*

– Azt hiszem, a két vendégművész, *Zsila Judit* és *Lengyel Kati* profi a zenés műfajban is, s a szegedi színészek is egészen jól énekelnek. Ebben nagy része van két „segédemnek”, *Kovács Kornélia* és *Kardos Gábor* korrepetitoroknak is, akik minden más munká-

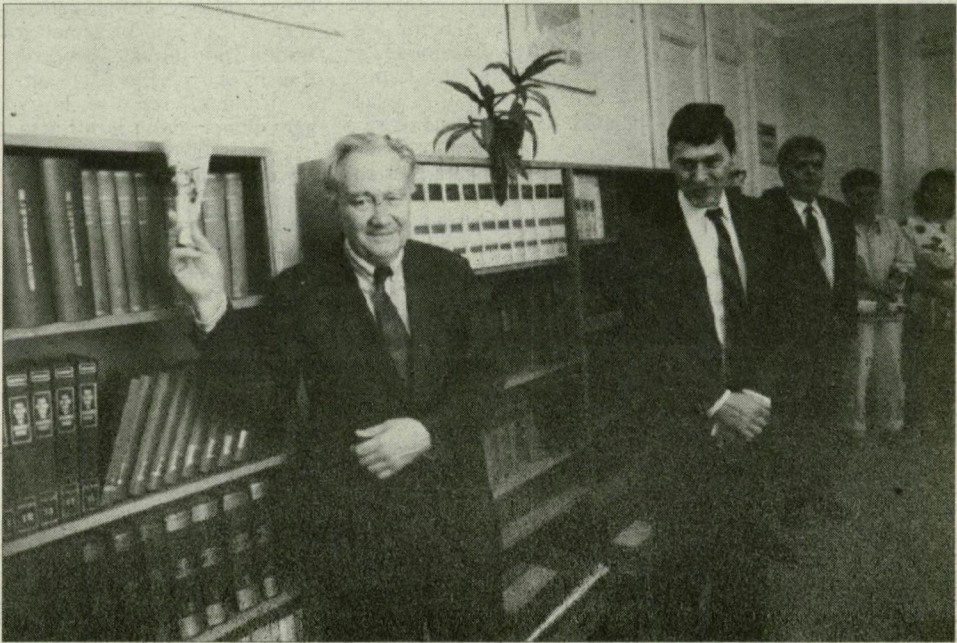
jukat félretéve igyekeztek a segítségemre lenni.

■ *Milyen feladatai lesznek a közeljövőben?*

– A legközelebbi feladatom: a premier után rohanok a feleségemhez a kecskeméti kórházba, aki második kisfiunkat várja, s épp Szeged napjára jósolták a szülést. A színházi feladataimról nemrégiben beszélgettünk *Molnár Lászlóval*, aki továbbra is támogatja a pályámat. Ősszel én is dirigálok a Carment, decemberben a Denevért, majd a jövő tavasszal másorra kerülő *Rigolettóra* és a Bál a Savoyban című operettre készülök.

H. Zs.

Esteban Fekete állandó kiállítása

A művész köszönti közönségét. (Fotó: Révész Róbert)

Új állandó galériával gazdagodott Szeged: tegnap a művész jelenlétében bensőséges ünnepség keretében nyílt meg az Egyetemi Könyvtár folyósógalériájában *Esteban Fekete állandó kiállítása*. Az 1924-ben született, világot járt művész 50 színes fametszetét ajándékozta a JATE-nak, s ezzel Szeged városának.

A résztvevőket dr. *Czüt Ottó* rektorhelyettes köszöntötte, majd dr. *Csakány Béla egyetemi tanár* és *Losonczy Miklós* művészeti író mondtak megnyitó beszédet. A jelenleg Darmstadtban élő 70 éves mester képei egyszerre mutatják föl a világ külső pompáját, és a lélek belső történetét. A színes fametszetek ugyanakkor dokumentumok is, egy magyar világpolgár sorsának állomásai.